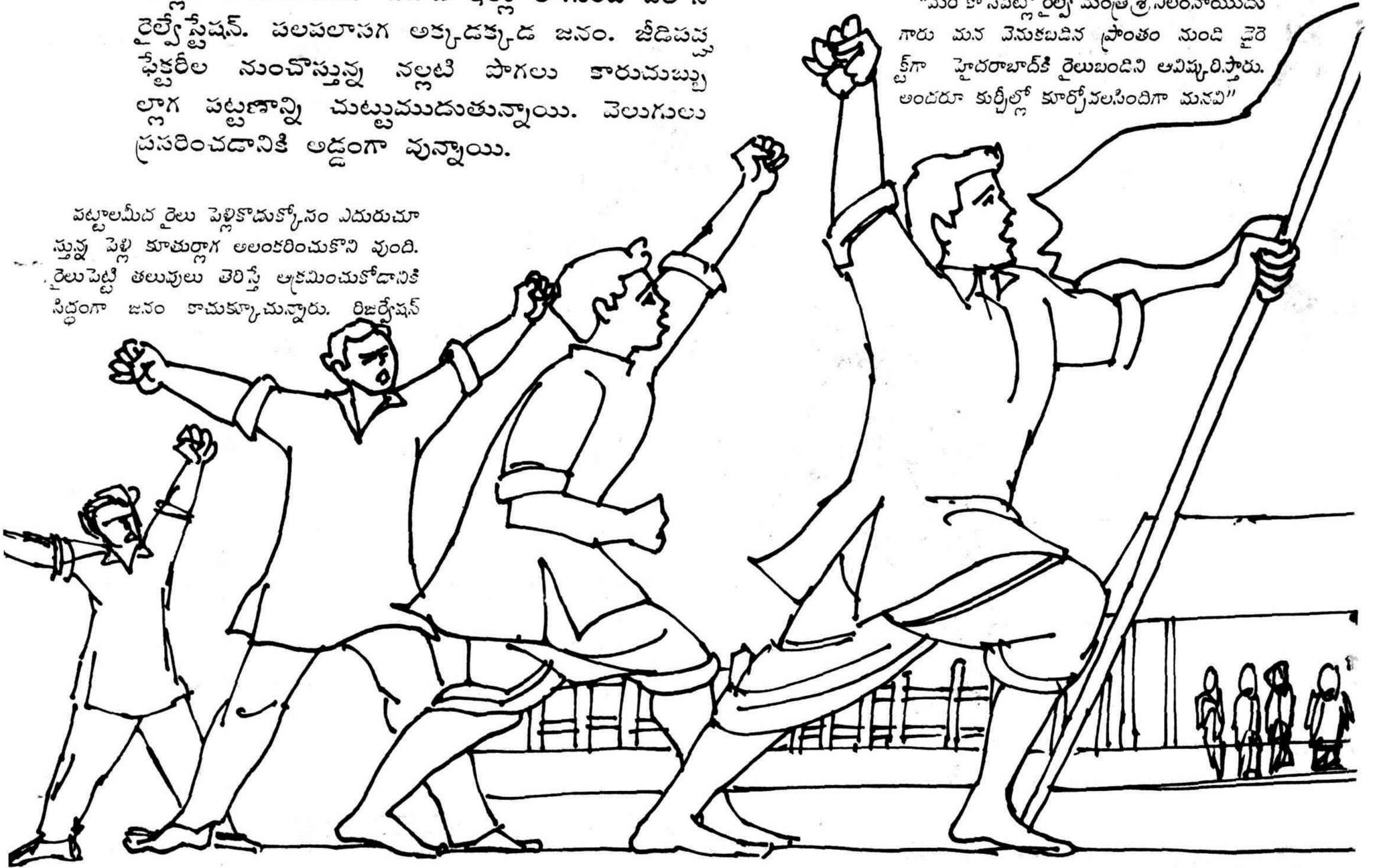

కళింగవ్యవస్థ

-కొప్పల భోనుమూర్తి

పెళ్లికి అలంకరించిన పేదోడి ఇల్లు లాగుంది పలాస రైల్వే స్టేషన్. పలపలాసగ అక్కడక్కడ జనం. బీడిపప్పు ఫేక్టరీల నుంచొస్తున్న నల్లటి పొగలు కారుచుట్టు లాగ పట్టణాన్ని చుట్టుముడుతున్నాయి. వెలుగులు ప్రసరించడానికి అడ్డంగా వున్నాయి.

పట్టణమీద రైలు పెళ్లికొడుక్కోనం ఎదురుచూస్తున్న పెళ్లి కూతుర్లాగ అలంకరించుకొని వుంది. రైలుపెట్టి తలుపులు తెరిస్తే ఆకమించుకోడానికి సిద్ధంగా జనం కాచుకూచున్నారు. రిజర్వేషన్

ప్రయాణీకులు తమ పేర్లను వార్డ్లలో చూసుకొని తృప్తిగా తలాచింతుకుంటున్నారు. ప్లాట్ ఫారం మీద ఆ చివర చెట్లకింద కుటుంబాలతో తరలివెళ్తున్న జనం. సిమ్మెంట్ అంకేలలో సామాన్లు సర్దుకొని రైల్వేకి ఎక్కడానికి తయారుగావున్నారు. ఆడవాళ్లు పిల్లలకి పైటకొంగువాయిస పాలిస్తూ ఒకచోట చేరి మాటల్లో మునిగిపోయారు. మగవాళ్లు బీడీలు ముట్టించి కులాసాగా పొగలు గాల్లోకి వదుల్తూ-
“అయితే గణపతివావ్ నాయ్లు ఓచిపోనాచన్న మాట”

“మరేటి. అవతల పార్టీ కర్రలోట్టుకొని యీతులు

కాడ కాపలాకాసినారు-ఇతగాడికి సాలందికాదు-వది హేమ ఓటుల్లో పోయింది”

“ఎవ్వడెలగపోతే మనకేట్లా-తాగనానికే నీరేమీ-అలాటిది నీటికి సంఘాలు, అటికి ఎలచ్చున్న-”

“బాగన్నావు-ఆ నీరే వుంటే మనమేల ఇలగ వున్నారోదెలి-దేశాలంటి ఎందుకు పట్టిపోతాం”

“మా పూళ్లో బదిసెవతన్న మేష్టన్నాడే-అలు నీటిసంగాలు పెడితే, మనం కన్నీటి సంగాలెట్టాలి అని”

“మా గొప్పగా సెప్పినాడా-ఉద్దానం నిండా కన్నీరే-కన్నీటి సంగాలే ఎట్లాట”

“ఓకుద్దానవేటి-దేశం నిండా కన్నీరే”

“మేం ఇల్లు బయలెట్టుతుంటే మా నాయుడ న్నాడు-ఈపాలి జన్మభూమి కార్యక్రమానికి డింట్లో ఎవ్వడు మిగలకుండా ఎలిపోతున్నారా అని”

“నువ్వేటన్నావ్”

“కదుపు మంటోల్లం మాకు జన్మభూవేటి-ఎక్కడ కదుపుకింత తిండి దొరికితే అదే మా జన్మభూవి’ అనన్నాను.

మైకు గొంతు సవరించుకుంది.

బర్...బర్...బర్...బర్...

“మరి కా సేపట్లో రైల్వే మంత్రి శ్రీ.నీలంనాయుడు గారు మన వెనుకబడిన ప్రాంతం నుండి ఛౌరెక్ట్ గా హైదరాబాద్ కి రైలుబండిని ఆవిష్కరిస్తారు. అందరూ కుర్చీల్లో కూర్చోవలసిందిగా మనవి”

స్టేషన్లో సందడి మెల్లగా అందుకుంది. ప్రయాణీకులు, కార్యకర్తలు కుర్చీల్లో సర్దుకూచున్నారు.

“జ్యోతికిలై...ఉండే...జ్యోతికిలై...ఉండే” చెట్లకింద ఆచుకుంటున్న పిల్లలు వాళ్లతల్లుల దగ్గరికి పరిగెత్తుకొచ్చి పైట కొంగును లాగి జంటికలు, ఉండల జంగిడివైపు చూపిస్తున్నారు. తల్లులు చిరాకుపడతూ-

“నోర్బుయందా ముష్టి గుంటల్లారా-అందుకేనా ఎంటబడతన్నారు. నాయినమ్మకాదుందిపోందా అంటే కాలెగదేసి ఎంటబడ్డారు. పవండి-పదండి-అక్కడ మేం పప్పుకూమ కెళ్లడంలేదు. మీ

దుంపలు దంపిస్తాంపదండి" ఉక్రోశంగా తల్లులు అంటున్నారు. వీవులమీద రెండు దెబ్బలుపడ్డ పిల్లలు ప్లాట్ పారంమీద రైలు కూతలాగా ఏడుపు అందు కున్నారు.

రైల్వే ఎనౌన్సర్ కమ్మటి గొంతు తియ్యగా వలికింది. మరికొద్దిసేపట్లో రెండో నెంబర్ ప్లాట్ పారంమీదకు వచ్చును"

ఇంగ్లీష్ హిందీ, ఒకదాని తర్వాత ప్లాట్ పారం గేటు దగ్గర డబ్బల శబ్దం ఖణేల్, ఖణేల్ మని మోగింది. ఎర్రజెండాలు గాల్లో రిపరెవలా డాయి. వూరి తిరుపతి రైలు వచ్చి పట్టాలమీద ఆగింది. రైలు శబ్దంతో ఎర్ర జెండాల నినాదాలు మిన్నుముట్టాయి.

రైతులపై కాల్పులు-సిగ్గు సిగ్గు తాగునీరు, సాగునీటి సాధనకోసం-చలో విశాఖ రైతాంగ సమస్యల సాధనకోసం-చలో-చలో విశాఖ

కొందరు ఆందోళన చెందుతున్నారు.

"అయినా ఆ విషయాలు ఇక్కడ మాట్లాడం తప్పదా"

"అవదనుకో-కానీ, ఇలగాదిలిస్తే మనం వ్యాపారాలు చేసినట్టే. జీడిపిక్క బస్తాకి మూడువేలు పెట్టి కొనాలంటే మాట్లాటి.

"కొంతకాలం కొండం మానిస్తే"

"ఎంతకాలం-కొనకపోతే ఆలు ఊరుకోడంలేదు కదా-ఉత్తరాలు పెడతన్నారు. కొనక వీల్లేదని లోపల్లింది కబుర్లు- ఇలాగే మొండికేసిన మన ధర్మరాజు సినిమాహాలు తగలెట్టేశారు. మరొకళ్ల ఐస్ ఫేక్టరీ, ఇంకకరి బీడిపప్పు ఫేక్టరీ కూడా తగలెట్టినారు"

"పోలీసులేంజేస్తున్నారు"

ఈలవల్ల కాదులే-అన్నల్తోటి మనకెందునే అని ఈలు చూసి చూడనట్టు పోతున్నారు. మిలట్రీ

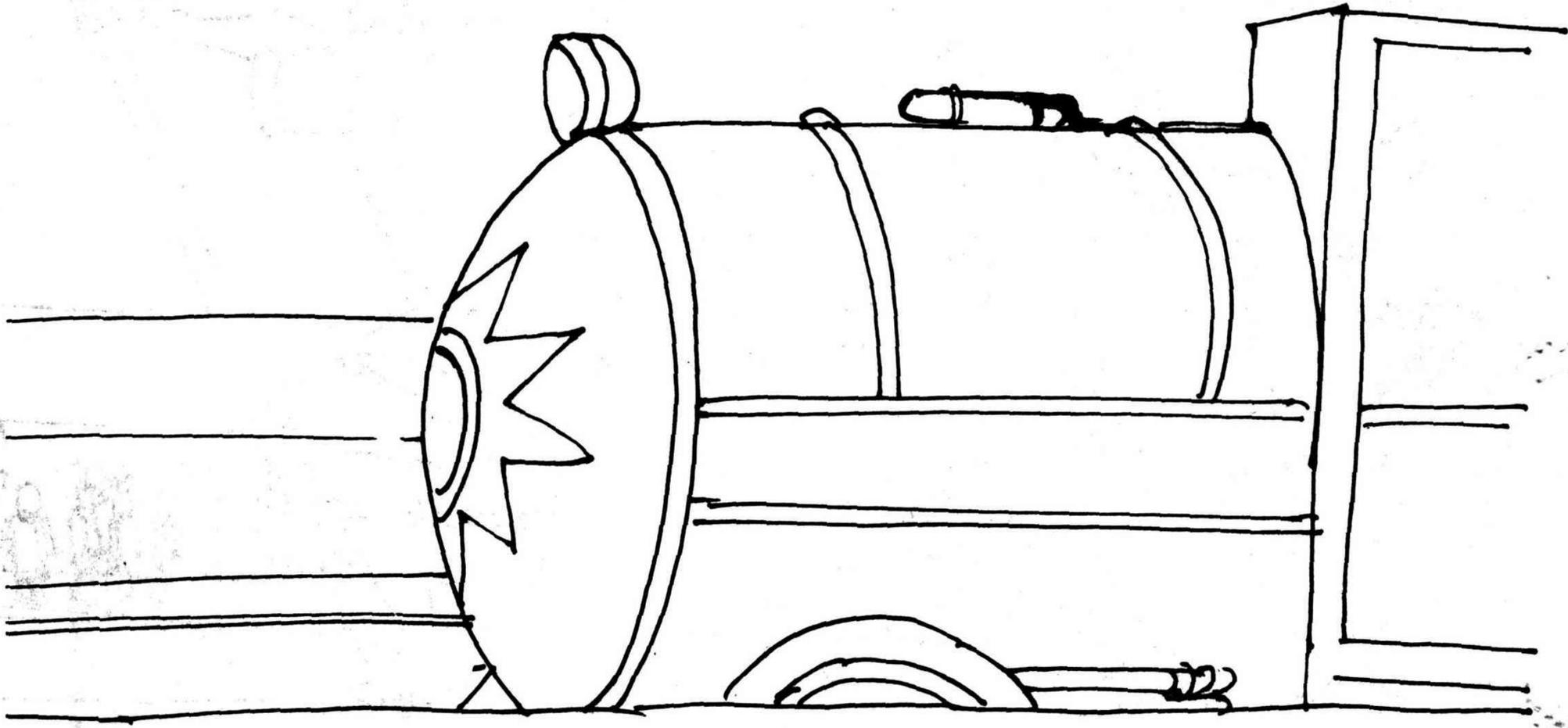
దగ్గరకొచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నారు మంత్రిగారు. మంత్రితోపాటే వచ్చిన అసెంబ్లీ మిత్రపక్ష నాయకుడు ఎర్రచొక్కా ధరించి కుర్చీలో తళతళ మెరిసిపోతున్నాడు. ఎవరో మైకు అందుకొన్నారు-

"ప్రియతమ నాయకుడు-పేదల పెన్నిదిశ్రీ నీలం నాయుగారు ప్రత్యేకంగా మన వెనుకబడ్డ ప్రాంతం నుండి నేరుగా రాజధానికి ఈ కళింగ ఎక్స్ ప్రెస్ వేయడం అంటే కన్న తల్లి రుణం తీర్చుకోవడమే...

జనంలో ఎవరో గుసగుస మాట్లాడుకోంటున్నారు.

"వెనుకబడిన ప్రాంతంలోని ప్రజలకి రాజధానిలో అన్ని రాచకార్యాలుంటాయా"

"ఏలుండవ-ఇందంట కదుపు జరక్కపోతే హైదరాబాద్ పోయి పన్ను ఎత్తుకోవద్దా!"

ఎర్రజెండాలన్నీ ప్లాట్ పారంమీద కూర్చున్నాయి. డబ్బలన్నీ నేలమీద విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాయి.

రైలు వెళ్లిపోయింది. రెండో నెంబర్ ప్లాట్ పారం ఖాళీ అయిపోయింది. తోపుడు బళ్లవాళ్లు చిల్లర లెక్క బెట్టుకుంటున్నారు.

మైకు మళ్ళీ గొంతు విప్పింది.

"మంత్రివర్యులు బంగ్లా నుండి బయల్దేరారు. మరి కాసేపట్లో ఇక్కడకు చేరుకుంటారు"

అంతవరకు అక్కడ, ఇక్కడ హాస్సుకొమ్మతున్న వాళ్లంతా కుర్చీల్లో చేరారు. మంత్రిగారు రాగానే ప్రత్యేకంగా మాట్లాడం కుదుర్చుందో, లేదోనని

మళ్ళీ రావాలి. ఆ విషయాన్నే మంత్రిగారితోటి మాట్లాడాలి"

గేటు దగ్గర కలకంల రేగింది. జయజయధ్వానాలు వినిపించసాగాయి.

"పేద ప్రజల ఆశాజ్యోతిశ్రీ నీలం నాయుమ గారు-జిందాబాద్ జిందాబాద్"

"ఉత్తరాంధ్ర వీరకిశోరం-మన కేంద్ర మంత్రి శ్రీ నీలం నాయుగారు జిందాబాద్-జిందాబాద్"

ఫోటో ఫ్లాష్ లు, వీచియో వెలుగులు జిగేల్ మంటున్నాయి. పూలదండలమ బరువుతో మంత్రిగారు ఉక్కిరిబిక్కిరిస్తున్నారు. నేరుగా సమావేశం స్థలం

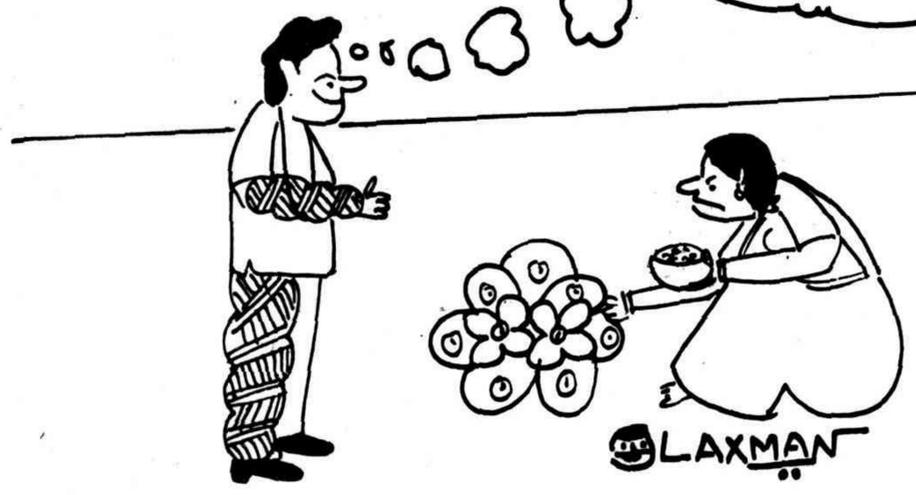
మళ్ళీ మైకులో గంభీరంగా...

"తనకి ఓట్లసే గెట్టించిన ప్రజలంటే శ్రీ నీలం నాయుమగారి గొప్ప ఆభిమానం. ఆ ఆభిమానాన్ని ఆయన ఈవిధంగా చాటుకున్నారు"

నీలం నాయుమగారు కుర్చీలో కూర్చొని విశ్ల తోనో ఏదేదో మాట్లాడుతున్నారు. ఒకళ్ల తర్వాత ఒకరు. మాట్లాడిన ప్రతిఒక్కరికి మంత్రిగారు హామీ ఇస్తున్నారు. అందరి మొఖాలు తృప్తిగా వెలిగిపోతున్నాయి.

"శ్రీ మంత్రిగారు ముందుగా రైలుని పచ్చజిండాతో ప్రారంభించి ఆ తర్వాత ప్రసంగిస్తారు"

అక్కిడెంట్ లులే అయినదిగాని...ముగ్గులువేసే బాధ ఉభయి!!

మైకు.
 మంత్రిగారు కదిలారు. అతనివెంటే అందరూ అతిరధులు, మహారధులు, జనం కేకలు, నినాదాలు ప్లాట్ పారం దద్దరిల్లిపోతుంది.
 కళింగ ఎక్స్ ప్రెస్ తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. అంతవరకు చెట్లకింద కాలక్షేపం చేస్తున్న జనంలో చైతన్యం వచ్చినట్లయ్యింది. నేలమీదున్న మూటలు జనం నెత్తమీదకెక్కాయి. రైలు పెట్టెలవైపు పాదాలు పరుగులుతీస్తున్నాయి. తెరుచుకున్న పెట్టెలోకి ఎగ ప్రాకడానికి జనం ఒకళ్లనొకళ్లు తోసుకుంటున్నారు.
 మంత్రిగారు కొబ్బరికాయ కొట్టారు. పంతులు మంత్రాలు చదువుతున్నాడు. పచ్చజెండా గాల్లో అలా అలా నింపాదిగా ఊగింది. జనం చప్పట్లు.
 రైలు కూతవేసింది-కూతను మించిపోయి జనం ఈలలు. కేకలు, గోలగోల. రైలు చక్రాలు మెల్లగా కదిలాయి. రైలు పెట్టెల దగ్గర మరింతగా తోపుడు ఎక్కువైంది. కొంచెం దూరం వదిలి రైలు ఆగిపోయింది.
 మంత్రిగారు మైకండుకున్నారు.
 "ప్రియతమ ప్రజలారా-ఈ రైలు ప్రారంభించి నేడో ఈ ప్రాంతానికి మేలు చేశానని అంటున్నారు. నిజానికి నా కర్తవ్యాన్ని నేను నెరవేర్చాను. మనం అందరం మన ముఖ్యమంత్రిగారికి కృతజ్ఞతలు చెప్పాలి. ఎందుకంటే అతడు మనకోసం పగలు, రాత్రి శ్రమిస్తున్నారు. రైతు సంక్షేమంతోటే దేశాభివృద్ధి ముడిపడివుందన్న విషయం గ్రహించిన ఏకైక ముఖ్యమంత్రి. అందుకే అతడు రైలు సంక్షేమ సదస్సులు ఊరూరా పెడుతున్నారు"
 జనంలో ఇద్దరు మెల్లగా మాట్లాడుకుంటున్నారు.
 "అందుకే రైతులపై కాల్పులు జరిగినాయి"
 "మరెక్కడా లేనివిధంగా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు ఇక్కడే"
 "ఉష్...దయచేసి మీలో మీరు మాట్లాడుకోవద్దు" ఎవరో గట్టిగా గద్దించారు. జనం నిశ్శబ్దంగా మారిపోయారు.

"అందులో భాగంగానే ఈరోజు విశాఖపట్నంలో జరిగే ఉత్తరాంధ్ర రైతు విజ్ఞాన సదస్సుకు ఈ ప్రాంతం నుండి కనీసం వెయ్యి మందికి తక్కువగా కాకుండా హాజరుకాలసిందిగా ప్రార్థన. అలా వెళ్లే వాళ్లందరికీ రైలు, బస్సులు ఉచితంగా తీసుకెళ్లే ఏర్పాట్లు చేశాం"
 జనం చప్పట్లు-జయజయ నినాదాలు తప్పక ఈ అవకాశం వినియోగించుకోమని నా మనవి. జైహింద్-జై ముఖ్యమంత్రి"
 కేంద్ర మంత్రిగారు కూర్చుండిపోయారు. మిత్ర పక్షం నాయకుడు మైకు అందుకున్నారు.
 "మహాజనులారా..ఈరోజు ఈ రైలు ప్రారంభంలో నేను పాల్గొనడం నాకు గొప్ప గౌరవం ప్రజా సమస్యల పరిష్కారం కోసం పార్టీలు పనిచేస్తున్నాయని మీకు మనవి చేస్తుండ. అందుకే మాకు ప్రభుత్వం స్థాపించే అవకాశం వచ్చినా అధికారం జోలికి వెళ్లకుండా ప్రతిపక్షంలోనే కూర్చున్నాం అని మనవి చేస్తుండ...."
 జనంలోంచి-"అదేం పాపం"
 "అయితే-మన ప్రభుత్వాలు ఎవ్వడైనా ప్రజావ్యతిరేక పనులు చేపడితే వెంటనే ధర్నాలు, ఊరేగింపులు పెట్టి హెచ్చరిస్తున్నాం. ఈ మధ్య పెరిగిన ధరల కోసం ఊరూరా ధర్నాలు చేసిన సంగతి మీకు తెలుసు
 మళ్ళీ జనంలో గుసగుసలు-
 "అందుకే ఎవరో మహానుభావుడన్నాడు. 'ఈళ్లు ప్రభుత్వం అనే బండి ఆగిపోతే తోస్తారు. కదిలై విమర్శిస్తుంటారు' అని"
 రైలు పెట్టెల దగ్గర కలకలం ఇంకా కొనసాగుతూనే వుంది. ప్లాట్ పారంకి ఆ చివర కూర్చున్న ఎర్రజెండాలన్నీ లైనుగా కదిలాయి.
 ఎర్రజెండాలన్నీ నినాదాలిస్తూ ఇటే వస్తున్నాయి. సభాస్థలి ఖాళీ అయింది.
 "ఏయ్...ఇది రిజర్వేషన్ కంపార్ట్మెంట్.."
 "లోపల్నుండి ఎవరో గదమాయిస్తున్నారు"

"ఏ పెట్టి ఖాళీ లేదు. ఏం చెయ్యమంటారు" నింపాదిగా చెప్పాడు ఎర్రజెండా పట్టుకున్న మనిషి
 "ఖాళీ లేకపోతే మానవయ్య-పెద్ద టిక్కెట్టు తీసుకున్నాడా-రిజర్వేషన్ పెట్టెలోకి వస్తున్నారు" కులాసాగా కూర్చున్న మనిషి చిరాకు
 "ఎందుకు టిక్కెట్టు తీస్కోవాలి" ఎర్రజెండా ప్రశ్న
 "అవున్నే. నువ్వెందుకు తీస్తావ్. ఎల్లెల్లు-అటు జనరల్ బోగీ ఉంటాది. అందులోకి ఎక్కండి" కులాసా గొంతు కసుర్లు
 "ఎక్కడికి వెళ్ళొద్దు-అందరూ దీంట్లోకే ఎక్కుదాం"
 ఎర్ర జెండాలన్నీ పెట్టెలోకి ఎక్కేయి. సీట్లమీద కూర్చున్న వాళ్లు విస్తుబోతూ జనంవైపు చూస్తున్నారు.
 "ఇదెక్కడి అన్యాయం. మేం ఇంతేసి సామ్ము ఎగస్ట్రా పోసి రిజర్వేషన్ చేయించుకున్న ఫలితం ఏంటి" ఎవరో బాధగా అంటున్నారు.
 "ఏంటయ్యా మీ దొర్లన్యం. పెద్ద డబ్బిచ్చి టిక్కెట్టు కొన్నట్టు" అక్కసుగా ఎవరిదో ప్రశ్న
 "ఆ డబ్బు స్పష్టిస్తున్నోళ్లమేం-మేమెందుకు టిక్కెట్టు తియ్యాలి" ఎర్రజెండా జవాబు
 "అల్లగేతే మీ కోసం ప్రత్యేకంగా 2 రైలు వేసుకొండి" మరో గొంతు ఉక్రోషంగా-
 "ప్రత్యేకంగా ఎందుకు. ఇదేమాది. దీన్ని వేసింది మేమే" ఎర్రజెండా నింపాదిగా సమాధానం.
 డప్లెట్, ఖణేల్, ఖణేల్ మంది గజ్జెలు ఘుల్లు ఘుల్లుమన్నాయి. గేంగోల్ల మంది బాబు మేము- గరీబ్ లమంది బాబు మేము- మానెత్తురంత దారపోసి-
 రైలు పట్టాలేసినాం-గేంగోల్ల మంది బాబు మేము-
 బెర్దులమీద వదుకున్న జనం ఒక్కసారిగా లేచి కూర్చున్నారు. పాటకిలయబద్దంగా చప్పట్లు కొడుతున్నారు.
 ఎవరో ఎర్రజెండాని తలుపుకి కట్టారు. అది గాల్లో వయ్యారంగా ఎగురుతోంది. పాట వూర్చింది. జనంలోంచి 2 గొంతులు ఖంగుమంది.
 మీరెత్తిన ఎర్రజెండా-మేం పడతాం చేతినిండా- దిక్కు ముక్కులేని జనం-ఒక్కొక్కరు అగ్గికణం రైలుకదిలింది-పలాసా రైలు స్టేషన్ దాటి స్వీడు అందుకుంది. ప్రతి పెట్టి జనంతోటి పిట పిటలా దుతుంది. నిల్వోదానికి కూడా ఖాళీలేదు. కొందరు తలుపుదగ్గరున్న గజం పట్టుకొని వేళ్లాడుతున్నారు. లోపల టాయిలెట్స్ దగ్గర కొంచెం జాగా దొరికి ఇద్దరు మాట్లాడుకుంటున్నారు-
 "వైజాగ్ లో దిగిన వెంటనే-మనం జనంలోంచి ఇదిపోవాలి"
 "ఏం-ఎందుకు"

"ఎందుకంటేవేటా-సీమ్యూసెలం ఎల్లవేటి"

"ముఖ్యమంత్రిని సూడం రా-"

"అవన్నీ పెట్టుకుంటే మన మొక్కుబడి తీరినట్టే. నా మాటిను సింహాసెలం బస్సెక్కి, గుండు గీయించుకొని దర్శనం చేసుకొని మళ్ళీ సాయంకాలానికి తిరిగి టీనన్కాడికి ఎలిపారావలి లేకపోతే మళ్ళీ టిక్కెట్టు కొనాలి-తెల్లందా"

జనం మధ్యలోంచి ఎవరిదో చంటిపిల్లాడి ఏడుపు హృదయ విదారకంగా వినిపిస్తుంది. పిల్లాడ్ని బోధ పెట్టడానికి తల్లి విశ్వప్రయత్నం చేస్తుంది... ఏడుపు ఆగడంలేదు. రైలంజన్ రోదను మించిన ఏడుపు.

"లేదు, లేదు-మామయే. పల్లకో-పల్లకో..."

"అదిగదిగో బూసోడు-అల్లా కిటికీలోనుంచొస్తున్నాడు-పల్లకో-పల్లకో...."

ఏడుపు ఆగడంలేదు. ఇంకా ఎక్కువవుతుంది.

"చవక్...చవక్...చవక్...." బిగ్గరగా చప్పలు-అందరూ అటు చూశారు.

"జంటిల్వైన్-మీకు ప్రయాణంలో టైంపాస్ కోసం కొంచెంసేపు ఈ వేలంపాట-ఇంటర్వేస్ వున్నవాళ్ళు పాడొచ్చు. బహుమతుల్ని పొందొచ్చు...."

పసిపిల్ల ఏడుపు ఇంకా కొనసాగుతూనే వుంది.

"ముష్టిగుంట పేనం తీసెస్తది. అవతలకి ఇసిరి ద్దునా-సీడొదిలిపోద్ది" తల్లి అనహాయత, కోపం.

"పాలు పెట్టొచ్చు కదమ్మా-"ఎవరిదో ఉచిత సలహా.

ఎండిన రొమ్ములనుండి పాలబొట్లు రాలాయో లేదో కానీ, ఆ తల్లి కళ్ళనిండి రెండు కన్నీటి మక్కలు జాకెట్టుమీద పడ్డాయి.

"నాయినా...నీ వున్నిముంతాది. అల్లా నీలు కొంచెం ఇయ్యవా...బాబ్బాబు"

"అమ్మో-ఇది మామ్మాలు నీలు కావమ్మా-మినరల్ వాటర్. బోటీల్ వద్దెనిమిది రూపాయలు.

ఆ తల్లికి ఏమీ అర్థంకాలేదు.

"పక్క స్టేషన్ బండగాగుద్ది ఎల్లి తాగించు" బండి స్టో ఆయింది. జనం నినాదాలు బండికి ప్లాట్ ఫారంమీదకి స్పాగతం పలుకుతున్నాయి.

'మడ్డు వల్ల రిజర్వాయర్ పనులు-తక్షణం చేపట్టాలి"

"ఉత్తరాంధ్ర రైతు వలసలు-నివారించాలి"

"రైతాంగ సమస్యల సాధన కోసం-చలో విశాఖ-బండి పూర్తిగా ఆగింది. తలుపు దగ్గర జనం తోపులాట మళ్ళీ మొదలయ్యింది.

'చచ్చాం. మళ్ళీ ఈ జనం కూడా ఈ పెట్టే ఎక్కుతారుగావాల' ఎవరి గొంతులోనో భయం.

బండి మెల్లగా కదిలింది. ఎక్కడ్నుంచి వచ్చారో వందలాది మంది పరిగెత్తుకొచ్చి రైలు పట్టాలకి అడ్డంగా పడుకున్నారు. నల్లజెండాలు గాల్లో ఊపుతూ పరిగెత్తుకొస్తున్నారు. వాళ్ళ వెంట పోలీసులు తరుముతున్నారు.

'అంబేద్కర్ని అవమానించిన వాళ్ళని శిక్షించాలి'

'అగ్రకుల దురహంకారం నశించాలి'

జనం కేకలు. గోలలు. పోలీసులు వాళ్ళని తరుముతున్నారు. బండి మళ్ళీ ఆగిపోయింది.

'కులవృత్తులున్న మాదిగల్ని బిసిల్లో చేర్చాలి'

'అంబేద్కర్ అవమానం మేం సహించం' పట్టాల మీద పడుకున్న వాళ్ళని పోలీసులు లాఠీలతో కొడుతున్నారు. వాళ్ళ దెబ్బల తాకిడికి పరిగెడుతున్నారు. నల్లజెండాలు పట్టుకొని జనం టానుమీదపడ్డారు. రైలు నెమ్మదిగా కదిలింది.

అక్కడ బండి ఎక్కిన వాళ్ళు మెల్లగా నిల్చేడానికి చోటుచేసుకున్నారు.

'ఇంత బాధపడి ఎల్లన్నాం. హైదరాబాద్లోన ఎల్లినెంటనే పని దొరుకుతాదా' ఎవరిదో అనుమానం.

'ఎందుకు దొరకదురా. ఎంతమంది వున్నా అక్కడ పనికి లోటుండదెస్.'

సందేహం నివృత్తి కావడంతోటి ఊరుకుందిపోయాడు అడిగినతను.

'హైదరాబాదునిండా మన సికాకొలం జనమేనా. బోరబండ, బాలానగర్, కూకట్పల్లి, జీడిమెట్ల, బొల్లారం అందంటందరూ మన జనమే. మనం సికాకుళంలోనున్నట్టే వుంటాది' అనుభవంతో చెప్పతున్నాడు.

తృప్తిగా తలాడించి వూరుకుండుపోయాడు. రైలుబండి స్వీడందుకుంది. వంపులు తిరిగిన వ్వుడు కుబుసం విడిచిన నాగుపాములా వంపులు తిరిగి పరిగెడుతుంది. అక్కడక్కడా కిటికీలవి, తలుపులవి కట్టిన జెండాలు రెపరెపలాడుతున్నాయి. బండి చిన్న చిన్న స్టేషన్లలో ఆగకుండా పరిగెడుతుంది. కాలువలు, నదులు దాటుకుంటూ పరిగెడుతుంది. పల్లెలు, పట్నాలు దాటుకుంటు

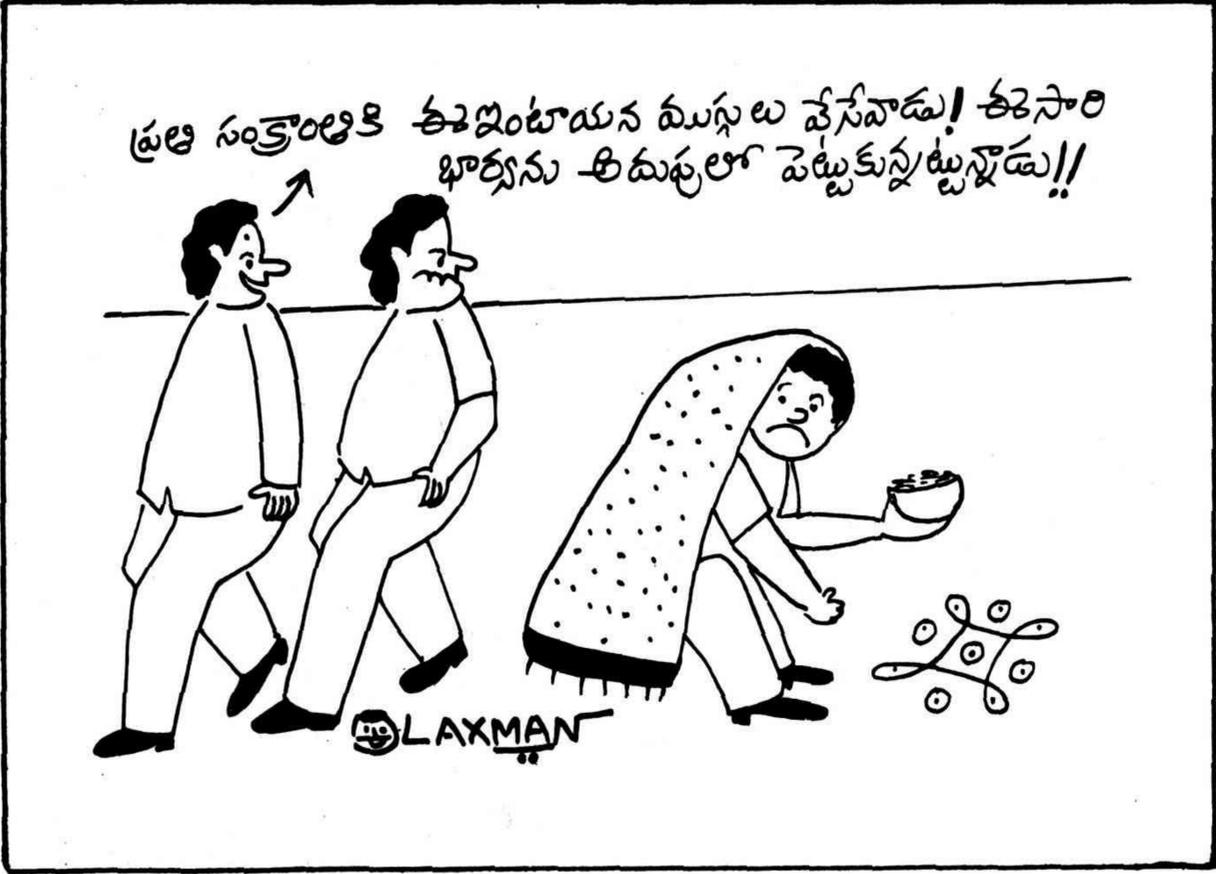
పరిగెడుతుంది.

కళ్ళంట నీళ్ళు తెప్పించే దృశ్యం. కన్నీళ్ళు నదీ ప్రవాహాలై పారే సన్నివేశం. కన్నీళ్ళు కంట తడిపెట్టే సంఘటన.

చెల్లచెదురైన రైలుపెట్టెల మధ్య మానవాకారాల మూలుగులు. విగత జీవులపైనబడి అయినవాళ్ళ ఏడుపులు. పరామర్శకొచ్చిన పెద్దమనుషుల మొసలి. కన్నీళ్ళు. ఫోటో ప్లాష్లు, టీవీ కెమెరా కళ్ళు. అక్కడంతా బిజీగా వుంది. మాటలు కూడా అక్కడమవునగానే వున్నాయి. పోలీసు బందోబస్తు మధ్య స్టేషన్ మాస్టర్. ఏకధారగా కారుతున్న కన్నీటితో టివికి ఇంటర్వ్యూ ఇస్తున్నాడు. మధ్య మధ్యలో వెక్కివెక్కి ఏడుస్తున్నాడు.

'ఇంత ఘోరం నేనెప్పుడూ చూశేదు. నా సర్వీసులో ఇదేమొదటిసారి. ఇంతమంది చావుకి కారకుణ్ణి నేనే... నేనే.. నేనేనా! ఎందుకో నా బుగ్గ సరిగ్గా పన్నేయ్యలేదు. అట్టుంచి కేంద్ర మంత్రిగారి బండి. దానికి ముందు లైనివ్వాలి. ఇచ్చానుర. ఇచ్చానా... ఆహా ఇవ్వలేదు. ఇట్టుంచి సి.ఎం.గారి బండికిచ్చానరు. సరిగ్గా అదే టైంలో పార్లమెంటులో ప్రతిపక్ష నాయకుడి జనచైతన్య యాత్రా బండి. స్టేషన్లోనే పబ్లిక్ మీటింగ్. ఏటో. అంతా గందరగోళం. అప్రడే బొకారో నుంచి గుడ్సు బండి వచ్చింది. ఈ బండి వచ్చింది. రెండు ఒకేలైను మీద' స్టేషన్ మాస్టర్ ఏడుస్తున్నాడు. అతడి మాట తొట్టుపడుతుంది. అతణ్ణి పోలీసులు తీసుకెళ్ళి వేను ఎక్కించారు. ఇంతమందిని చంపేశాను గొణుక్కుంటున్నాడు స్టేషన్ మాస్టర్.

శవాలని అంబులెన్స్ ఎక్కిస్తున్నారు. కడుపుమంటోళ్ళ ఆకలి బాధ తప్పిపోయింది.

ప్రతి సంక్రాంతికి ఈ రింటాడున ముగ్గులు వేసేవాడు! ఈసారి భార్యను తిడుపులో పెట్టుకున్నట్టున్నాడు!!